

ke na Zrinjskom trgu u Zagrebu (1886); te iste god. počinje izdavati svoj list Hrvatski biciklista. Predsjednik društva bio je Franjo Sollar; članovi društva izgradili su 1894 trkalište na Koturaškoj cesti. Društvo prestaje djelovati oko 1903.

Prvo srpsko društvo za gimnastiku i brojenje, osn. u proljeće 1857 u Beogradu na inicijativu Stevana Todorovića; prva organizacija takve vrste na teritoriju današnje Jugoslavije. Društvo je prestalo radom 1864.

Prvo srpsko velosipedsko društvo, osn. 1884 u Beogradu; organizator prvog cestovnog biciklističkog prvenstva Beograda (1896) na stazi od 14 km (Beograd — Topčider — Beograd) i Srbije (1897) na stazi od 92 km (Beograd — Smederevo — Beograd). Predsjednik društva bio je Milorad Terzibašić, koji je pokrenuo izdavanje Velosipedskeg lista, prvog sp. lista u Srbiji. Članovi društva izgradili su u Beogradu dva velodroma.

Prvo školsko sportsko društvo, osn. 1894 pri Građanskoj školi u Bečeju, pod nazivom Dačko gimnastičko udruženje. Društvo je djelovalo do 1914.

Prvo žensko telovadno društvo, osn. 1901 u Ljubljani kao samostalna gimnastička organizacija; društvo je nastalo iz ženskog gimnastičkog odsjeka Ljubljanskog sokola, koje je djelovalo od 1897.

prvoimenovani sudac, rukomet: jedan od dvojice ravnopravnih sudaca, određen od foruma za delegiranje da vodi utakmicu; zajedno s drugoimenovanim sudcem ispituje prije početka utakmice stanje igrališta, vrata i lopti, određuje loptu s kojom se mora započeti igra, provjerava zapisnik i opremu igrača; p.s. prije početka utakmice obavlja ždrijeb u prisustvu drugoimenovanog suca i oba kapetana i započinje igru kao golni sudac.

Prvomajska, Rukometni klub, osn. 1952 u Zagrebu, kada je RK Meteor prešao u sastav istoimenog sp. društva; osvojio PJ za muške ekipe 1953 i 1954. Njegova djelatnost prestaje 1963, kada je klub prešao u sastav SD Medveščak.

psihologija sporta, grana primijenjene psihologije koja proučava zakonitosti adaptivnih reakcija u sportu; istražuje psihološke fenomene koji se javljaju u sportu. Gl. područja kojima se bavi p.s. su: razvoj motoričkih sposobnosti, učenje motoričkih zadataka, utjecaj kognitivnih sposobnosti i konativnih dimenzija ličnosti na uspjeh u motoričkim aktivnostima, motivaciju sportaša i programiranje treninga.

psihomotorička sposobnost, osobina kojom se ostvaruje određena motorička radnja. S obzirom na strukturu kretanja i prostorno vremenske elemente u kojima se ono izvodi, postoje p.s. brzine, gipkosti, izdržljivosti, koordinacije, preciznosti, snage i ravnoteže. Aktivnosti u pojedinim sp. granama, odn. disciplinama zahtijevaju od sportaša određene p.s. (npr. u kratkim disciplinama trčanja primarna je brzina, u dizanju utega eksplozivna snaga, u sp. gimnastici koordinacija i dr.). Svaka p.s. je u određenoj mjeri urođena (npr. faktor urođenosti brzine je vrlo velik), pa je s obzirom na to svaku pojedinu moguće treningom razvijati do neke granice. Nivo p.s. ispituje se testovima.

PTT Zagreb, Šahovski klub, osn. 1964 spajanjem Šahovskih klubova Poštar i Zagreb; ekipni prvak Jugoslavije za 1966 i pobjednik Kupa Maršala Tita za 1967 i 1968.

Puljec, Jasna (1959), reprezentativka u rukometu (vratarica), članica RK Lokomotiva i od 1982 RK Trešnjevka (Zagreb), zaslužna sportašica Jugoslavije. Kao članica reprezenta-

cije osvojila je brončanu medalju na PS 1982.

Puc, Stojan (1921), međ. šah. majstor, član ŠK Maribor, zaslužni sportaš Jugoslavije, član reprezentacije na šah. olimpijadi 1950 (I mjesto).

pućač, bočanje: igrač koji, kada u igri nije moguće ostvariti poen bližavanjem, iz zraka precizno pogodi najudaljeniji cilj (izbijanje). U nas se održavaju posebna prvenstva izbijanja.

pućački prostor, hokej natravi: kazneni prostor iz čije se površine može postići pogodak. Lopta upućena izravno na vrata izvan tog prostora, kad i uđe u vrata ne priznaje se za pogodak, pa i onda ako unutar tog prostora pogodi igrača ekipe koja se brani. U tom slučaju igra se nastavlja dosuđivanjem (izvođenjem) kaznenog kornera.

pucanje → šutiranje

pucaonica, streljaštvo: dio streljašta iz kojeg najtečatije gađaju; zidovi p. su obloženi odgovarajućim materijalom za zvučnu izolaciju, posebno za oružja velikog kalibra.

puck (engl.) → pak

Puhaljka, jama u juž. Velebitu iznad Metka, duboka 320 m; vrlo težak speleološki objekt u kojem su zagrebački planinari — speleolozi od 1958 do 1979 izveli 13 istraživačkih pohoda i tek pri posljednjem stigli do dna. Istraživanje nije posve završeno.

Puke Kohe, auto-moto trkalište na Novom Zelandu kod Aucklanda; duž. staze 3,5 km.

Pukšec, Krešo (1920), službenik; nogometni trener i sp. radnik. Igrač HSK Concordia, a poslije Oslobođenja NK Dinamo, NK Lokomotiva i NK Metalac (Zagreb). Trener NK Varteks (Varaždin), NK Trešnjevka i drugih zagrebačkih klubova. Niz godina član IO i potpredsjednik Saveza nogometnih trenera Zagreba. Dobitnik Zlatne plakete NSJ (1969).

Pula, Biciklistički klub, osn. 1950 u Puli; osvojio ekipno PJ 1961 u cestovnoj vožnji, u sastavu: N. Valčić, L. Šebelić i E. Bilic.

Pula, Klub za podvodne aktivnosti, osn. 1964 u Puli; osvojio ekipno PJ u podvodnoj orijentaciji za žene 1974-78.

Puliti, Oreste (1891-1958), tal. reprezentativac u mačevanju; pobjednik na OI: 1920 u borbi floretom (ekipno) i sabljom (ekipno); 1924 u borbi sabljom (ekipno), te 1928 u borbi floretom (ekipno).

pulka, japanske sanjke nalik na čamac s jednim salincem i sa spravom za upravljanje.

puli (engl.), golf: udaranje loptice tako da leti po krivulji ulijevo (kod desnjaka), odn. udesno (kod ljevak); izvodi se s namjerom da se zaobiđu prepreke na igralištu.

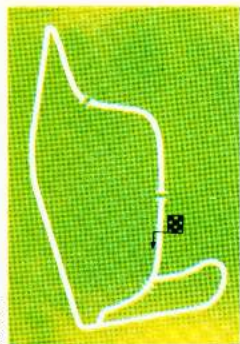
Puljo, Jasmina (1915), balerina, začetnik primjene joga vježbi i popularizator ove vrste psihofiz. discipline u Jugoslaviji. Napisala: *Joga za svakoga*, Beograd 1961-68 (4 izd.); *Joga*, Beograd 1972-78 (4. izd.); *Mini joga za svakoga*, Beograd 1975-78 (3 izd.); *Joga* (prijevod na ruski), Dušambe (Tadžikistan), 1978.

Puma, tvornica sp. opreme (odjeće, obuće i rekvizita u Herzogenaurachu (SR Njemačka). U kooperaciji s P., Jugoslavenski kombinat gume i obuće Borovo proizvodi sp. kožnu obuću (kopačke i papuče).

Pumas, popularni naziv za ragbi reprezentaciju Argentine.

puna uzda, konjički sport: naziv za uzdu koja ima žvalu i dem te dva para dizgna, od kojih je jedan par pričvršćen na žvalu, a drugi na dem. Osim potiljnoga, prekočelnog, podgušnjog, prekonosnog i podbradnog

PUKE KOHE,
auto-moto
trkalište

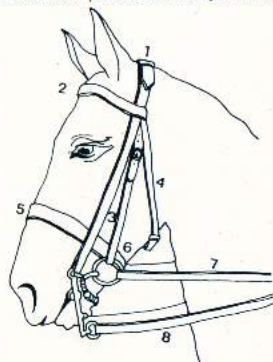

remena, ona ima sa svake strane i po dva obrazna remena, na koje su pričvršćeni žvala i dem.

punat → poen

punch-drunk (engl.), kolokvijalni izraz za promjene koje se očituju kod boksača kao posljedica ponavljanih povreda glave. Smatra se da se radi o kroničnim neurofiziološkim poremećajima, koji se ispoljavaju emocionalnim, mentalnim i motornim promjenama i manjkavostima (zbunjenost, oslabljena koordinacija, promjene raspoloženja, usporjen hod, zujanje u ušima i dr.). Iako nije potpuno razjašnjena povezanost tih pojava s ranijom aktivnošću i povredama, koje je boksač doživljavao, suvremena pravila amaterskog boksa vode strogo računa o zaštiti boksača, redovitim kontrolama i obaveznom poštovanju.

Punčec, Franjo (1913), teniski reprezentativac; nastupao 1933-39 i 1946 za Davis Cup reprezentaciju Jugoslavije, koja je 1939 bila pobjednik evr. zone. Prvi na PJ 1933-39, u igri parova 1934, 1936 i 1938. Pobjednik na Međunarodnom prvenstvu Jugoslavije 1934, 1936-37, u igri parova 1932 i 1934 te u igri mješovitih parova 1934. Polufinalist u Wimbledonu 1938 i 1939. Pobjednik na Međunarodnom prvenstvu Skandinavije 1938 i na Međunarodnom prvenstvu Indije 1940.

PUNA UZDA: 1. potiljni remen; 2. prekočelni remen; 3. obrazni remeni; 4. podgušni remeni; 5. prekonosni remeni; 6. podbradni remeni; 7. žvalski dizgin; 8. demski dizgin

J. PULJO

